

The logo for AeQui, featuring the letters 'AeQui' in a purple, sans-serif font. A light blue, hand-drawn style line loops around the letters, starting from the 'A', passing under the 'e', looping around the 'Q', and ending under the 'i'.

AeQui

Postbus 5050
3502 JB UTRECHT
+31 30 87 820 87
www.AeQui.nl
info@AeQui.nl

**Bachelor Docent Theater
Zuyd Hogeschool
(Toneelacademie Maastricht)**

*Verlag van de beperkte opleidingsbeoordeling
16 en 17 juni 2021*

Utrecht
September 2021
www.AeQui.nl
Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Instelling en opleiding

Zuyd Hogeschool

Maastricht

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief

Opleiding: hbo-bachelor Docent Theater

Locatie: Maastricht

Variant: Voltijd en deeltijd

Croho-nummer: 34745

Afstudeerrichtingen: Docent (D) en Docent en Regisseur (D&R)

Visitatiecommissie

Ab Groen, voorzitter

Kurt Vanhoutte, deskundige

Ann Olaerts, deskundige

Ernestine Comvalius, deskundige

Nicolien Luttels, deskundige

Vera Broek, student-lid

Astrid Koster, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

AeQui Nederland

Postbus 5050

3502 JB UTRECHT

www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	8
2. Onderwijsleeromgeving	10
3. Toetsing	16
4. Gerealiseerde leerresultaten	20
Bijlagen	23
Bijlage 1 Visitatiecommissie	24
Bijlage 2 Bezoekprogramma	25
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	26

Samenvatting

Op 16 en 17 juni 2021 is de bacheloropleiding Docent Theater van de Toneelacademie Maastricht (TAM) van Zuyd Hogeschool gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **positief**.

Beoogde leerresultaten

De doelstelling van de bacheloropleiding Docent Theater is om studenten op te leiden tot eerste-graadsdocenten en theatermakers die een plek vinden in zowel het onderwijs als in het bestaande kunstlandschap. De eindcompetenties uit het Landelijke Opleidingsprofiel Kunstvakdocenten zijn leidend door de inhoud van de opleiding. De eisen die aan een eerstegraadsdocent worden gesteld zijn opgenomen in het landelijke opleidingsprofiel. De profilering van de opleiding is duidelijk herkenbaar in de leerdoelen. De eindcompetenties zijn passend voor het bachelorniveau en zijn voldoende beroepsgericht: de opleiding voldoet qua inhoud, niveau en oriëntatie aan datgene wat in het werkveld, zowel nationaal als internationaal, gevraagd wordt van een afgestudeerde theaterdocent. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen (deeltijd en voltijd).

Onderwijsleeromgeving

De vormgeving en de inhoud van het curriculum van beide afstudeerrichtingen is doordacht en er is actief contact met het werkveld geweest om het inhoudelijk in te vullen. Het consistente onderwijsprogramma kent een gebalanceerd evenwicht tussen de podiumkunsten en de educatieve wereld. De opleiding beschikt over voldoende en gekwalificeerd personeel. Het gedreven en enthousiaste team heeft als geheel zowel inhoudelijke expertise op het gebied van de theaterpraktijk als expertise op het gebied van begeleiding, toetsing, didactiek en onderzoeksvaardigheden. De meeste docenten hebben bovendien relevante beroepservaring als docent of theatermaker. Docenten geven studenten veel persoonlijke aandacht. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Toetsing

Het toetsprogramma van de opleiding Docent Theater is opgebouwd volgens het principe van programmatisch toetsen. Het toetssysteem en de inhoud van de toetsing sluit aan bij de landelijke competenties uit het beroepsprofiel voor kunstvakdocenten. De uitwerking van de competenties laten een opbouw in complexiteit zien. De opleiding heeft het programmatisch toetsen op een mooie manier doorgevoerd in de opleiding. De toetsing verleent hierdoor een holistisch beeld van het functioneren van de studenten. De opleiding treft tevens goede maatregelen om de kwaliteit van de toetsing te borgen. De examencommissie neemt haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen serieus. Met name de betrokkenheid bij de invoering van het programmatisch toetsen door de examencommissie noemt de commissie sterk. De afbakening van de onderlinge verantwoordelijkheid tussen het opleidingsmanagement en de examencommissie kan nog versterkt worden. De ingestelde Academieraad kan nog meer bekendheid genieten. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Gerealiseerde leerresultaten

De afstudeerfase van de opleiding Docent Theater bestaat uit verschillende afstudeerproducten. Studenten stellen een eigen programma samen, waarvoor ze in het derde jaar een voorstel hebben ingediend. Het afstudeerprogramma is adequaat opgezet en komt overeen met het eindniveau van de bacheloropleiding Docent Theater en de reikwijdte van zowel de (theater)praktijk als de educatieve setting kan door studenten in voldoende mate worden gerealiseerd. De eindwerken getuigen van het bachelorniveau. Ze zijn navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen komen overeen met de kwaliteit van het werk. De feedbackcultuur is intensief. De gezamenlijkheid van beoordelen vraagt blijvend aandacht. De kwaliteit van de eindwerken wordt structureel en actief geborgd. De commissie stelt op

grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft de commissie de volgende suggesties ter overweging:

- Versterk in het curriculum de aandacht voor de zakelijke kanten (administratieve en juridische aspecten) van het cultureel ondernemerschap;
- Investeer in een meer zelfkritische reflectie op het eigen functioneren van docenten en de opleiding als geheel. Ontwikkel een systematiek voor een formele borging om (zelf)kritiek mogelijk en productief te maken;
- Versterk de visie en de aandacht voor de theoretische basis in de opleiding;
- Verbreed de aandacht voor internationalisering en neem die proactief op in het curriculum;
- Continueer de aandacht voor fysieke en emotionele veiligheid in de opleiding; blijf aandacht houden voor het borgen van transparantie en navolgbaarheid (via verslaglegging) van de begeleiding;
- Vergroot het aantal formele contacten met het werkveld en durf nog meer samenwerkingen met het werkveld aan te gaan. Vergroot ook de interne samenwerking tussen de opleidingen Theater en Docent Theater en de verschillende afstudeerrichtingen.

Alle standaarden van het NVAO-kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft de visitatiecommissie een **positief advies** inzake accreditatie van de bacheloropleiding Docent Theater van Zuyd Hogeschool.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, september 2021

dr. A.F. Groen
Voorzitter

drs. A.N. Koster
Secretaris

Inleiding

Zuyd Hogeschool leidt met de bacheloropleiding Docent Theater studenten op tot eerstegraadstheaterdocenten en theatermakers die een plek kunnen vinden in zowel het onderwijs als in het bestaande kunstenveld. De opleiding slaat een brug tussen kunst en onderwijs vanuit de overtuiging dat de samenwerking tussen kunst en onderwijs verrijkend en verdiepend is voor zowel het docentschap als het kunstenaarschap.

De instelling

De bacheloropleiding Docent Theater is één van de zeven opleidingen binnen de Toneelacademie Maastricht (TAM), die onderdeel is van Zuyd Hogeschool. Samen met het conservatorium Maastricht vormt zij het domein Podiumkunsten. Daarnaast is er binnen Zuyd Hogeschool een domein Beeldende kunsten.

Er zijn twee lectoraten verbonden aan de domeinen der kunsten: Autonomie en Openbaarheid in de Kunsten (AOK) en Technology Driven Art (TDA).

De opleiding

De bacheloropleiding Docent Theater leidt studenten op tot eerstegraadstheaterdocent en theatermaker. Een eerstegraadsonderwijsbevoegdheid betekent dat studenten zowel in de onderbouw als de bovenbouw van het voortgezet onderwijs les mogen geven.

In 2010 werd de toenmalige dagopleiding Theaterdocent omgevormd tot een afstudeerrichting Regisseur binnen de opleiding Theater (croho 34860). Studenten van deze opleiding Theater (met de afstudeerrichtingen Regisseur, Acteur en Performer) die een lesbevoegdheid willen halen, doen dat nu na hun bachelor Theater in de éénjarige Docent Theater.

De opleiding kent twee afstudeerrichtingen:

- 1) Docent & Regisseur (D&R) – dit is de driejarige deeltijdse variant;
- 2) Docent (D) – dit is de eenjarige voltijdse variant.

De opleiding wordt in de Nederlandse taal aangeboden.

De visitatie

Hogeschool heeft aan AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie is uitgevoerd op basis van NVAO-kader 2018, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven.

In overleg tussen de opleiding en de commissie is besloten de visitatie online uit te voeren. De voorzitter van de commissie heeft tevens op 4 juni 2021 een bezoek gebracht aan de opleiding en heeft daar het management gesproken. Daarbij zijn ook de faciliteiten bezocht.

De commissie heeft zich bij de beoordeling van de opleiding expliciet georiënteerd op de visitatiegroep waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met de voltallige commissie gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in de commissie.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; de commissie heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in augustus 2021 als concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

1. Beoogde leerresultaten

De doelstelling van de bacheloropleiding Docent Theater is om studenten op te leiden tot eerstegraadsdocenten en theatermakers die een plek vinden in zowel het onderwijs als in het bestaande kunstenlandschap. De eindcompetenties uit het Landelijke Opleidingsprofiel Kunstvakdocenten zijn leidend door de inhoud van de opleiding. De eisen die aan een eerstegraadsdocent worden gesteld zijn opgenomen in het landelijke opleidingsprofiel. De profilering van de opleiding is duidelijk herkenbaar in de leerdoelen. De eindcompetenties zijn passend voor het bachelorniveau en zijn voldoende beroepsbericht: de opleiding voldoet qua inhoud, niveau en oriëntatie aan datgene wat in het werkveld, zowel nationaal als internationaal, gevraagd wordt van een afgestudeerde theaterdocent. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Bevindingen

De doelstelling van de bacheloropleiding Docent Theater is om studenten op te leiden tot eerste-grads bevoegde theaterdocenten en autonome professionals die als theatermakers voor zichzelf een unieke en nieuwe positie creëren in zowel het onderwijs als het bestaande kunstenlandschap.

De opleiding slaat een brug tussen kunst en onderwijs vanuit de overtuiging dat de wisselwerking tussen kunst en onderwijs verrijkend en verdiepend is voor zowel het docentschap als het kunstenaarschap. De kunstvakdocent heeft in dit licht volgens de opleiding een belangrijke taak in de samenleving en het kunstenlandschap. Deze docent leert mensen de waarde van kunst waarden door hen de kunst zelf te laten beleven als niet-professionele uitvoerder of toeschouwer. Ze richt zich tot iedereen die theater wil spelen of van theater wil (leren) genieten en brengt de specifieke kwaliteiten van haar spelers op een unieke manier in beeld. Zij werkt actief mee aan de democratisering van de (podium)kunsten door te werken met mensen van alle leeftijden en uit alle geledingen van een samenleving. Zo bereikt theater ook mensen die anders geen of amper toegang tot de kunstwereld hebben. De theaterdocent en -maker speelt in onze complexe, superdiverse wereld een potentieel verbindende rol en vertelt verhalen van en voor mensen, in de kleine of grote schouwburg, in een klas of op een plein in de stad.

De kunstvakdocentopleidingen leiden studenten op tot een theaterdocent met een (ongedeelde) eerstegraadsonderwijsbevoegdheid. Dit betekent dat studenten zowel in de onderbouw als de bovenbouw van het voortgezet onderwijs les mogen geven. De doelstellingen van de opleiding zijn afgeleid van de eindcompetenties in het Landelijke opleidingsprofiel Kunstvakdocenten. De eindcompetenties zijn gezamenlijk met andere kunstvakscholen geformuleerd. In het opleidingsprofiel is een overzicht gegeven van de relatie tussen de competenties uit het beroepsprofiel Docent Theater en het algemene bachelorniveau volgens de Dublin descriptoren. Ook is in het landelijk opleidingsprofiel aangegeven op welke wijze de eindcompetenties van de opleiding aan de wettelijke vereisten voor een eerstegraads kunstvakdocent voldoen.

In het landelijk beroepsprofiel staan de volgende vijf eindcompetenties beschreven:

1. Artistiek;
2. Pedagogisch en didactisch;
3. Interpersoonlijk;
4. Omgevingsgericht;
5. Kritisch-reflectief.

In dialoog met docenten en studenten zijn alle, intuïtief bij informele en formele beoordelingen gebruikte termen, geïnventariseerd en gekoppeld aan de vijf eindcompetenties. Zo zijn er 21 criteria

tot stand gekomen: 7 kennisdomeinen, 7 vaardigheden en 7 attitudes. Samen vormen ze een holistisch idioom: de nieuwe leertaal.

De opleiding Docent Theater profileert zich als een opleiding met een permanente verwevenheid van artistieke en docerend vakmanschap. Doel van de opleiding is om gedreven onderzoekers en makers af te leveren die mee vorm geven aan een steeds veranderend werkveld. Belangrijke actuele kwesties als duurzaamheid, ecologisch denken, migratie, diversiteit en gender zijn relevante, noodzakelijke en inspirerende thema's.

Onderzoek

In de opleiding Docent Theater wordt aandacht besteed aan (artistiek) onderzoek in theorie en praktijk. Dit doet de opleiding om een basis te leggen voor een attitude van levenslang leren. Een docent staat midden in de wereld en de wereld staat centraal in haar werk. Doel van de opleiding is te zorgen dat de toekomstige theaterdocenten en -regisseurs nieuwsgierig blijven en zichzelf telkens opnieuw willen uitdagen door in elke les, in elke regie op zoek te gaan naar nieuwe beelden, werkvormen, inhouden, invalshoeken, technieken.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de missie van de Toneelacademie Maastricht uitgebreid geformuleerd is en dat de visie van de bacheloropleiding Docent Theater aansluit bij deze missie. In haar visie streeft de opleiding naar een hoge mate van zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en authenticiteit.

De commissie signaleert dat vanwege de lockdown vele vruchtbare samenwerkingen met de opleiding Theater zijn geïnitieerd en adviseert deze samenwerkingen ook in de toekomst, buiten de coronatijd, te blijven onderhouden, omdat het

de veelzijdigheid van de opleiding en de latere interactie in het werkveld versterkt. Deze zelfredzaamheid richt zich nu nog veelal sterk op de eigen opleiding en afstudeerrichtingen.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding op inzichtelijke wijze is gerelateerd aan het Landelijke Beroepsprofiel dat voldoet aan internationaal aanvaarde niveaubeschrijvingen en standaarden (Dublindescriptoren voor de bachelor). Dit beroepsprofiel garandeert tevens startbekwaamheid voor zowel de onderbouw als de bovenbouw van het voortgezet onderwijs: het eerstegraadsgebied. De opleiding hanteert hiermee passende competenties als beoogde leerresultaten. De landelijke competenties zijn volgens de commissie adequaat uitgewerkt: alle competenties zijn vertaald in leerdoelen en gedragsindicatoren passend bij eindcompetenties en het eindniveau van de opleiding. Ook zijn deze leerdoelen voldoende beroeps- en praktijkgericht.

De commissie is van oordeel dat de opleiding aansluit bij de ontwikkelingen en de behoefte in het werkveld: door de afstemming met het werkveld voldoet de opleiding qua inhoud, niveau en oriëntatie aan datgene wat in het werkveld, zowel nationaal als internationaal, gevraagd wordt van een afgestudeerde theaterdocent. De relaties met het werkveld kennen een stevige basis en het werkveld heeft veel vertrouwen in de opleiding. De opleiding zou in de vormgeving van de samenwerking met het werkveld nog meer synergiën moeten durven opzoeken – dat versterkt de relevantie van de opleiding voor het werkveld. Ook kan de samenwerking versterkt worden door het heroprichten van de werkveldadviescommissie die structureel meekijkt en meewerkt de opleiding verder te ontwikkelen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

2. Onderwijsleeromgeving

De vormgeving en de inhoud van het curriculum van beide afstudeerrichtingen is doordacht en er is actief contact met het werkveld geweest om het inhoudelijk in te vullen. Het consistente onderwijsprogramma kent een gebalanceerd evenwicht tussen de podiumkunsten en de educatieve wereld. De opleiding beschikt over voldoende en gekwalificeerd personeel. Het gedreven en enthousiaste team heeft als geheel zowel inhoudelijke expertise op het gebied van de theaterpraktijk, als expertise op het gebied van begeleiding, toetsing, didactiek en onderzoeksvaardigheden. De meeste docenten hebben bovendien relevante beroepservaring als docent of theatermaker. Docenten geven studenten veel persoonlijke aandacht. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Bevindingen

Curriculum

De opleiding tot theaterdocent aan de Toneel-academie kent twee afstudeerrichtingen. Ten eerste een driejarige deeltijdse opleiding Docent & Regisseur (D&R) tot theaterdocent en regisseur en daarnaast een eenjarige voltijdse vervolgopleiding tot theaterdocent (D). Studenten van de afstudeerrichting Docent hebben al een bacheloropleiding tot uitvoerend kunstenaar afgerond (zie ook onder het kopje Instroom).

De vijf eindcompetenties van het Landelijk Opleidingsprofiel Kunstvakdocenten zijn in de beide afstudeerrichtingen van de opleiding verschillend ingevuld.

In de afstudeerrichting Docent & Regisseur zijn deze vijf eindcompetenties vertaald naar een onderwijsprogramma met vier hoofdlijnen:

- Spelen (accent op competentie 1);
- Onderzoeken (accent op competentie 5);
- Doceren (accent op competentie 1, 2 en 3);
- Regisseren (accent op competentie 1, 3 en 4).

De afstudeerrichting Docent is op basis van de vijf eindcompetenties in drie hoofdlijnen onderverdeeld: onderzoeken, doceren, regisseren. De focus ligt vooral op de noodzakelijke fusie van twee werelden: docentschap en artistiek vakmanschap. De opleiding stimuleert studenten om een zo persoonlijk en authentiek mogelijke invulling te geven aan deze (nieuwe) positie. De praktijkgerichte vakken zijn geënt op deze hoofdlijnen.

Stem-, bewegings- en zangtraining bouwen aan een vaktechnische basis; didactiek, dramaturgie en cultuurbeschouwing zorgen voor een inspirerende theoretische omkadering.

In het curriculum van de afstudeerrichting Docent & Regisseur krijgen de eigen visie en artistieke identiteit van de student progressief meer ruimte en zichtbaarheid. Van groepsgericht (tot halfweg tweede jaar) evolueert de opleiding naar persoonsgericht (regiepracticum, regiestage, essay, artistiek onderzoek).

Leergemeenschap en culturele diversiteit

De docentopleiding bestaat uit een professionele community waarin docenten en studenten open, kritisch en nieuwsgierig van elkaar leren. In deze leergemeenschap streeft de opleiding naar een evidente en symbiotische koppeling tussen programma en leeromgeving. De opleiding wil in dit licht ambachtelijke handvatten aan studenten meegeven in een omgeving die de visie van de opleiding op professionaliteit, ensemblewerk, diversiteit, openheid en wereldgerichtheid representeert. Drie keer in het academiejaar vindt in afstudeerrichting Docent een werkweekend plaats waar het informeel samenzijn bewust wordt ingezet (start- en slotweekend, regiefestival).

Diversiteit is voor de opleiding meer dan het rekruteren van studenten met niet-Europese achtergrond. De canon in de lessen dramaturgie en teksttheater wordt verbreed met niet-Europese

auteurs en repertoire. In de lessen didactiek bestuderen de studenten de meerwaarde van een diverse spelersgroep en de consequenties ervan. De diversiteit in het docententeam groeit elk jaar. Op dit moment is er bij studenten en docenten behoefte aan debat over thema's zoals dekolonisering, identity politics, white supremacy en latent racisme in stagescholen.

Internationalisering

De Toneelacademie Maastricht kent een internationale oriëntatie van het curriculum: op studentenniveau is de instroom van Belgische studenten meer dan 70%. De Toneelacademie maakt deel uit van het Platform European Theatre Academies (PLETA). In dit netwerk worden vergelijkingen gemaakt in visie en programma en deze zijn inspirerend voor een kritische reflectie.

Recente ontwikkelingen

In 2020 is een groot deel van het onderwijs online uitgevoerd en is de opleiding overgeschakeld op afstandsonderwijs. Docenten moesten hun methodes noodgedwongen herzien en docenten en studenten hielden elkaar op de hoogte met een collectief dagboek en online meetings. In de zomervakantie organiseerde de opleiding 'bootcamps'. In de tweede lockdown, vanaf november 2020, is er gekozen voor 'blended learning', een mix van fysieke lessen en digitaal onderwijs. De opleiding heeft de leergemeenschap opgesplitst in kleine bubbels en heeft studenten via blended learning (70% praktijk, 30% online) betrokken gehouden bij de opleiding. De opleiding geeft aan dat er geen sprake is van hogere uitval of meer studievertraging dan in voorgaande jaren. In de spel- en regieprojecten is bovendien een nieuw fenomeen ontstaan: omdat er nog steeds geen publiek aanwezig kon zijn, stonden docenten en studenten voor de uitdaging alternatieve en digitale vormen van theater te ontwikkelen voor het repeteren en presenteren.

De kwaliteit van het onderwijs en het welbevinden van studenten werd gemonitord met behulp van een schriftelijk evaluatie. De samenwerking

tussen de opleiding Docent Theater en de opleiding Theater, ontstaan tijdens de pandemie, werd door de opleidingen als uiterst positief ervaren, omdat het de wisselwerking versterkt.

Personeel

Bij de opleiding Docent Theater is een team van in totaal circa 40 docenten en ondersteuners betrokken; een individuele docent is betrokken bij een of beide afstudeerrichtingen. De meeste docenten van het team combineren het docentschap met andere professionele activiteiten (choreograaf, artistiek leider, docent, dramaturg, regisseur, auteur, journalist enz.). Ze werken onder andere bij professionele gezelschappen, wijktheater, kunsteducatieve organisaties enz. Er is via het team een voortdurende dialoog met het kunstenaarslandschap, het onderwijs, de kunsteducatie en alumni.

De wederzijdse wisselwerking tussen de opleiding Theater en de opleiding Docent Theater krijgt vooral vorm bij de docenten die in beide lesgeven. Zij houden in de docentenopleiding de focus op het artistieke en nemen naar de dagopleidingen hun didactische bagage mee.

Voorzieningen

De opleiding beschikt over twee met elkaar verbonden hoofdgebouwen waar verschillende faciliteiten aanwezig zijn. Zo heeft de opleiding de beschikking over een huiskamer, een ruimte voor praktijkonderwijs, een bewegingsruimte en twee theaterzalen. In het praktijkgebouw bevinden zich ook de (uitleen van) theatertechniek, de audiovisuele faciliteiten, kleedkamers en douches en de (beperkte) opslagruimtes. Voor de faciliteiten waarover de opleiding in de eigen hoofdgebouwen geen beschikking heeft, maakt zij gebruik van de voorzieningen van andere kunstopleidingen van Zuyd Hogeschool. Het gaat hier om een opnamestudio, een grote werkplaats, 3D printertechnieken of een naaiatelier. Tevens huurt de opleiding elders semipermanent twee extra repetitieruimtes en een opslagbox. Samen met het

lectoraat heeft de opleiding aan een AR/VR Studio gebouwd. In 2020 is een definitieve start gemaakt met een nieuw huisvestingsplan voor de Toneelacademie en het Conservatorium. De Toneelacademie hoopt omstreeks 2025 een nieuw gebouw te kunnen bewonen. In de huidige plannen is onder andere rekening gehouden met verdere versterking van de inclusiviteit en duurzaamheid. De academie dringt aan op een campusmodel met slaap- en wooninfrastructuur voor studenten en gastdocenten.

Instroom

De opleiding Docent Theater vertrekt bij de selectie van instromende studenten vanuit haar visie: zij leiden docenten op vanuit het theaterambacht en het persoonlijk kunstenaarschap. De studenten van de afstudeerrichting Docent & Regisseur hebben bij binnenkomst een hbo-bachelordiploma en professionele ervaring in uiteenlopende domeinen. De studenten van de afstudeerrichting Docent hebben een bachelor als uitvoerend kunstenaar en beschikken dus over basisvakmanschap en -kennis van de kunstenaar. Studenten van de afstudeerrichting Docent staan zelf al vaak in het vak als kunstenaar of docent en nemen hun praktijk mee naar de opleiding. De afstudeerrichting Docent richt zich dan ook voornamelijk op het docentschap. Studenten bepalen vanuit hun eigen vakgebied mee hoe hun opleidingstraject eruitziet.

De selectie voor de afstudeerrichting Docent & Regisseur verloopt in twee delen, die samen drie dagen beslaan. Naast het testen van stem en fysiek, beoordeelt de opleiding de spelkwaliteit, verbeelding en overdracht- en communicatievaardigheden. Belangrijker dan het feit of een kandidaat wel of niet slaagt in een onderdeel, is zijn reflectie achteraf op de opdracht. Kandidaten zonder hbo-diploma leggen tussen deel 1 en deel 2 een instroomtoets af waarbij de theoretische kennis en maturiteit beoordeeld wordt. Het resultaat van deze toets wordt meegenomen naar de beslissende vergadering na deel 2.

De selectie van de afstudeerrichting Docent duurt één dag. Kandidaten presenteren een portfolio, voeren een kringgesprek over hun bronnen en motivatie en geven les.

Tijdens de selectieprocedure krijgt de kandidaat ook een impressie van de Academie. De opleiding beschouwt de selectieperiode dan ook als een wederzijdse kennismaking. Afgewezen kandidaten krijgen een nagesprek waarin zij feedback op hun functioneren ontvangen.

De uiteindelijke klasgroepen van maximum 12 studenten worden na de selecties zorgvuldig samengesteld op basis van voldoende ingangsniveau (aanleg, motivatie, technische vaardigheid) en met aandacht voor een gezonde mix van nationaliteiten, culturele achtergrond, beroep, sekse, leeftijd. De culturele diversiteit van studenten haalt het docententeam uit de comfortzone en biedt volgens de opleiding inspirerende kansen om het eigen denken te verruimen en in vraag te stellen.

Begeleiding

De expertise van de studenten is door hun vooropleiding en praktijkervaring groot. De begeleiding gaat uit van wat de student al kan. In de opleiding worden studenten uitgedaagd om hun (professionele) voorgeschiedenis en achtergrond expliciet te gebruiken en in te zetten als dramadocent en regisseur. In het eerste jaar is er voor begeleiding een groepsmentor, vanaf het tweede jaar is er enkel een individueel gesprek tussen student en mentor. Deze momenten ziet de opleiding als een moment van rust en reflectie.

Overwegingen

De commissie heeft het onderwijsprogramma bestudeerd en besproken met studenten en docenten. Het ontwerp van het uitdagende curriculum is naar het oordeel van de commissie doordacht en er is actief contact met het werkveld geweest om het onderwijsprogramma inhoudelijk in te vullen. De commissie stelt ook vast dat de beoogde inhoud en het niveau van de programma-

onderdelen adequaat zijn en waarborgen dat afgestudeerden voldoen aan de beoogde eindcompetenties uit het landelijke beroepsprofiel Kunstvakdocenten. De commissie waardeert het dat de opleiding kijkt naar manieren om alle studenten blijvend uit te dagen.

Het curriculum beschikt over een zeer divers vakkenpakket. De onderwijsvormen sluiten goed aan bij de inhoud van het programma en passen goed binnen zowel een theaterkunstopleiding als een educatieve opleiding.

Het curriculum sluit goed aan bij de eindcompetenties en de commissie is van mening dat de beroeps- en praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding duidelijk zichtbaar is in het opleidingsprogramma. De projecten en opdrachten bieden studenten de nodige kennis, vaardigheden, ervaring en beroepshouding aan en bereiden hen goed voor op het toekomstig functioneren als theaterdocent. De opleiding sluit ook in dit licht voldoende aan bij zowel de podiumkunsten als de educatieve wereld.

De nieuwe leertaal (zie ook standaard 1) zorgt voor een duidelijke verbinding tussen de vakken. Dit noemt de commissie positief. De commissie is tevens van mening dat de opleiding een mooi evenwicht heeft gevonden tussen de podiumkunsten en de educatieve wereld. De commissie waardeert het dat de opleiding aandacht blijft houden voor de overgang tussen doceren en regisseren in de afstudeerrichting Docent & Regisseur. Binnen deze afstudeerrichting is het afrondingsmoment van het theaterdocentschap in het tweede jaar echter te weinig zichtbaar. Vanaf dit academiejaar zullen de studenten daarom op het einde van dat jaar, wanneer het curriculum tot theaterdocent voltooid is, een lecture performance geven voor alle medestudenten waarin ze hun persoonlijke visie geven op een aspect van het theaterdocentschap. De commissie acht dit positief.

De commissie is van mening dat de opleiding het voldoende mogelijk maakt voor studenten om met andere studenten samen te werken. Wel kan de samenwerking meer als vanzelfsprekend in de opleiding geïntegreerd worden. In de periode waarin een lockdown plaatsvindt is de samenwerking met de opleiding Theater versterkt, heeft de commissie naar tevredenheid gezien. De commissie adviseert om in de toekomst in deze samenwerking te blijven investeren.

Sinds de vorige visitatie zijn de ondernemersschapsvaardigheden van studenten verbeterd. De aandacht voor cultureel ondernemerschap beperkt zich in de ogen van de commissie echter nog te veel tot het aanleren van een ondernemende houding. Aanvullend op dit perspectief van de opleiding, is de commissie van oordeel dat de opleiding studenten nog meer kan leren over en ondersteunen bij de zakelijke kant van cultureel ondernemen, zodat studenten al onmiddellijk na het afstuderen kennis van facturen en subsidies hebben en zij dit niet enkel in de praktijk hoeven te leren.

De opleiding heeft ook aandacht voor het internationale aspect van de opleiding. Zo is er ruime Belgische instroom. Wel zijn er hierin nog stappen te zetten. Zo kan de opleiding in het licht van internationalisering een nog meer divers perspectief hanteren door ook buiten de Nederlands en Vlaamse context te kijken bij het toekennen van stages.

De sterkte van deze opleiding is dat ze een gezamenlijk onderzoek biedt naar de mogelijkheden van kunsteducatie, in de ruime zin van het woord. Praktijkgericht onderzoek is volgens de commissie bovendien adequaat in het programma en de projecten verweven. De commissie is in dit licht van oordeel dat de opleiding een goede samenwerking onderhoudt met de lectoraten en daardoor in staat is om studenten op adequate wijze een onderzoekende houding aan te leren. Ook de studenten waarderen deze mogelijkheid.

De opleiding creëert een intensieve en inspirerende leeromgeving. De opleiding biedt studenten veel mogelijkheden voor verkenning, die hen uit hun comfortzone haalt en voor zelfontplooiing zorgt. De opleiding beschikt over een leeromgeving met hechte, informele contacten tussen docenten en studenten. In de deze leefgemeenschap functioneren docenten zowel informeel als professioneel. De commissie noemt dit krachtig.

In 2017 heeft de Toneelacademie te maken gekregen met twee verschillende meldingen van grensoverschrijdend gedrag van een hoofddocent. Vanuit deze omstandigheden heeft de opleiding sinds de vorige visitatie een flink aantal stappen gezet. Zo vonden er debatten plaats en heeft de opleiding gedragsrichtlijnen geformuleerd. Ook heeft de opleiding nieuw diversiteits- en inclusiviteitsbeleid ontwikkeld en geïmplementeerd.

Het nieuwe beleid komt op logische wijze voort uit de visie van de opleiding. Door de maatregelen die de Toneelacademie getroffen heeft, werden de fysieke grenzen goed aangescherpt, geëxpliciteerd en geformaliseerd. Ook studenten ervaren dat. De commissie waardeert dat de opleiding enorme voortuitgang heeft geboekt. De commissie heeft tevens geconstateerd dat de opleiding een lerende houding heeft aangenomen. De commissie adviseert om verbinding met elkaar te blijven zoeken en in dialoog te gaan met elkaar, zodat de (emotionele) veiligheid gewaarborgd blijft. De opleiding zou waar mogelijk de voortgang op de ingeslagen weg kunnen versnellen en met proactief handelen de inclusiviteit verder kunnen verbeteren en sturen.

De commissie constateert dat de opleiding passende instroomeisen hanteert en dat deze zorgt voor een waardevolle differentiatie waardoor studenten kunnen leren van elkaar. De commissie stelt tevreden vast dat de opleiding in de selectieprocedure duidelijk inzet op wederzijdse kennisgeving met en verwachtingen van potentiële studenten.

De commissie is van oordeel dat de opleiding beschikt over voldoende en gekwalificeerd personeel voor het verzorgen van het onderwijs in de opleiding Docent Theater. De kleinschaligheid van het kernteam van de opleiding is een kracht, maar is ook kwetsbaar. De commissie vraagt hier aandacht voor. Door een nauwere samenwerking tussen beide afstudeerrichtingen, door banden te smeden met gastdocenten en partners en door 'blended learning' (mengvorm fysiek en digitaal onderwijs) verstevigt de opleiding het kernteam. De commissie waardeert dat. Het gedreven en enthousiaste docententeam heeft als geheel zowel inhoudelijke expertise op het gebied van theater, als expertise op het gebied van begeleiding, toetsing en didactiek. Alle docenten onderhouden contact met het werkveld en veel docenten hebben ook relevante praktijkervaring. Docenten maken in het onderwijs optimaal gebruik van de meerwaarde die deze ervaring van docenten biedt. Het zou naar het oordeel van de commissie nog wel wenselijk zijn dat nieuw aangestelde docenten een BKE- of SKE-traject, toegespitst op de kunsten, aangeboden wordt. Zo kan ook bij de naderende pensionering van zittende docenten, de toetsdeskundigheid van docenten op peil blijven.

De commissie is van oordeel dat de huisvesting en de materiële voorzieningen voor de opleiding toereikend zijn. De voorzieningen sluiten bovendien voldoende aan op de specifieke aspecten voor zowel een theater- als een educatieve opleiding. Hoewel de temperatuurregeling volgens studenten wel eens tekortschiet, worden de studiefaciliteiten en de geschiktheid van de onderwijsruimten, werkplekken en de digitale leeromgeving door de studenten over het algemeen als voldoende beschouwd. De commissie vraagt wel aandacht voor het beschikbaar maken en houden van apparatuur, voldoende softwarelicenties en andere materialen voor studenten.

De commissie adviseert de naderende verhuizing te benutten om de eigenheid van de voorzieningen van de opleiding te bekrachtigen en de kans

te grijpen om de gewenste verbetering van inclusiviteit (bijvoorbeeld toegankelijkheid minder validen) en duurzaamheid daadwerkelijk door te voeren. Door de historisch aanwezige creativiteit om met schaarse financiële middelen toch goede voorzieningen te bieden, sterkt de commissie in haar vertrouwen dat de opleiding dit ook kan bewerkstelligen.

De commissie is van oordeel dat de opleiding de begeleiding in alle fasen van het curriculum juist heeft geïntegreerd. Die begeleiding is tevens in overeenstemming met de algemene didactische visie. Ook de uitvoering van de begeleiding voldoet aan de eisen. De begeleiding richt zich niet alleen op het professionele vlak, maar ook op het persoonlijke vlak. De commissie waardeert de

persoonlijke aandacht die de al meer ervaren studenten krijgen en stelt vast dat de opleiding evenredig sterk is in het leveren van maatwerk voor deze studenten. De bereikbaarheid van docenten is goed. Zonder dat dit ten koste gaat van het door de commissie zeer gewaardeerde informele karakter van de begeleiding binnen de opleiding, verzoekt de commissie de opleiding om aandacht te blijven houden voor het borgen van transparantie en navolgbaarheid (via verslaglegging) van de begeleiding.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

3. Toetsing

Het toetsprogramma van de opleiding Docent Theater is opgebouwd volgens het principe van programmatisch toetsen. Het toetsstelsel en de inhoud van de toetsing sluit aan bij de landelijke competenties uit het beroepsprofiel voor kunstvakdocenten. De uitwerking van de competenties laten een opbouw in complexiteit zien. De opleiding heeft het programmatisch toetsen op een mooie manier doorgevoerd in de opleiding. De toetsing verleent hierdoor een holistisch beeld van het functioneren van de studenten. De opleiding treft tevens goede maatregelen om de kwaliteit van de toetsing te borgen. De examencommissie neemt haar taak om de kwaliteit van toetsen en tentamens te borgen serieus. Met name de betrokkenheid bij de invoering van het programmatisch toetsen door de examencommissie noemt de commissie sterk. De afbakening van de onderlinge verantwoordelijkheid tussen het opleidingsmanagement en de examencommissie kan nog versterkt worden. De ingestelde Academieraad kan nog meer bekendheid genieten. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Bevindingen

In het academiejaar 2020-2021 is bij de Toneelacademie het programmatisch toetsen ingevoerd. De bestaande (niet geformaliseerde) holistische benadering werd toen geformaliseerd door de invoering van het programmatisch toetsen. Zo sluit de formele toetsing nu dichter aan bij de al bestaande schoolbrede onderwijsvisie en –cultuur, aldus de opleiding. In dialoog met docenten en studenten zijn alle, intuïtief bij informele en formele beoordelingen gebruikte termen, geïnventariseerd en gekoppeld aan de vijf eindcompetenties. Zo zijn er 21 criteria tot stand gekomen: 7 kennisdomeinen, 7 vaardigheden en 7 attitudes. Samen vormen ze een holistisch idioom: de nieuwe leertaal. Op dit ogenblik integreert de opleiding deze terminologie al in formele en informele feedback en in de formulering van studievragen door studenten.

Bij het programmatisch toetsen zijn de studenten medeverantwoordelijk voor het verzamelen van materiaal voor hun formatieve en summatieve beoordeling op het einde van het semester: lesvoorbereidingen, stagedagboek, regieconcepten, leervragen, persoonlijke reflecties enz. worden verzameld in een digitaal dossier. Op termijn wil de Toneelacademie studenten nog meer inspraak en autonomie geven in de manier van toetsen. Een andere beweging om te komen tot onderwijs

dat zo goed mogelijk op maat is gesneden van de individuele student is de formalisering van de leervragen. Informeel waren individuele leerdoelen al lang inzet van het gesprek. Nu formuleren studenten in het begin van elk semester een persoonlijke leervraag, in overleg met de persoonlijke mentor geformuleerd in de leertaal van de academie. In de zelfevaluatie op het einde van het semester reflecteren de studenten op hun leerproces.

Om studenten binnen het programmatisch toetsen te beoordelen hanteert de opleiding diverse feedbackformats, zoals groepsgesprekken, individuele mentorgesprekken en een geschreven kritiek. Op verschillende momenten worden er verschillende vormen van feedback gehanteerd die het best bij het precieze moment van de ontwikkeling van de student passen (feedback, -up en -forward). Een 360°-feedback is op alle niveaus volledig ingebed in de opleiding. De kritische reflectie door studenten, stagebegeleiders, mentoren, spelers binnen de stage, docenten, en de zelfreflectie van de student zelf natuurlijk, zijn de ingrediënten van een continue dialoog over het proces en het werk en over ontwikkelingsmogelijkheden naar de toekomst toe. De continue informele feedback wordt volgens de opleiding geïntegreerd door momenten van formele feedback in een beoordelingsvergadering. De student en

de examencommissie zijn bij deze vergadering aanwezig. Na de vergadering geeft de groepsmentor vakoverstijgende feedback aan de studenten. Zo vermijdt de opleiding verrassingen bij de summatieve beoordelingsvergadering op het einde van het semester. Conceptueel en kwalitatief verschillen geformaliseerde feedback-momenten niet fundamenteel van de permanente informele feedback, maar voor de student fungeren zij – door uitzoemen, contextualiseren en formaliseren – als heldere ijkpunten die het parcours (met zijn verschillende etappes) inzichtelijk maken.

Bij de ontwikkeling van de afstudeerrichting Docent koos de opleiding voor beoordelingsvergaderingen (twee keer per jaar) waarbij de leercriteria en -vraag centraal staan en studenten aanwezig zijn. De vergadering geeft formatieve feedback en sluit af met een summatief beoordelingsmoment. Vorm en inhoud van de vergadering van de afstudeerrichting Docent inspireerde de Toneelacademie bij de overgang naar het programmatisch toetsen. Sinds 2019 zijn de studenten van de afstudeerrichting Docent & Regisseur, vanaf het tweede jaar, ook zelf deelnemers in de summatieve beoordelings- en beslissingsvergadering op het einde van elk semester. De focus ligt op een formatieve terugkoppeling. Vanaf 2021 organiseert de opleiding in het eerste jaar een tussentijdse formatieve voortgangsvergadering. Elke beoordeling is een leermoment om het leerproces te sturen en te stimuleren. De summatieve beoordelingsvergadering is geen eindpunt maar het begin van een nieuw traject dat zeer nauw wordt opgevolgd in een intense feedbackcultuur. Bij alle summatieve momenten in de opleiding zijn altijd minstens twee docenten betrokken. Leidend principe bij beoordelingen is altijd dat het gedeelde oordeel primeert over het (eerste) oordeel van een vakdocent. Door het clusteren van vakken en door vakoverschrijdende samenwerkingen zijn er steeds meer ogen betrokken bij een evaluatie.

De mentor speelt in het beoordelingsproces een belangrijke rol. Deze mentor is vast verbonden

aan een student en volgt deze in het traject van de opleiding (in de afstudeerrichting Docent & Regisseur vanaf het tweede jaar). De mentor is de bewaker van het leerproces. De mentor is de intermediair tussen docententeam en student. Mentoren staan de student met raad en daad bij in de remediëring. De mentor maakt de student wegwijz in de OER waarin het proces van toetsen en de rechten van de student staan beschreven.

In het hele proces van toetsing speelt de examencommissie een reflecterende, adviserende en controlerende rol bij het borgen van het beoogde in- en uitstroomniveau. Bij de selecties ziet de examencommissie toe op het toekennen van Eerder Verworven Competenties (EVC) en de instroomtoets. De Onderwijs- en Examen Regeling wordt elk jaar bestudeerd en waar nodig aangepast. De coördinator van de opleiding bespreekt met de examencommissie specifieke voorzieningen (bijv. voor studenten met een lichamelijke beperking) en vrijstellingen, herkansing, verlengd studietraject enz. Tijdens de pandemie is er overleg met de examencommissie over programma en toetsing.

De door Zuyd Hogeschool ingestelde Academierraad, die in formele zin de functie van de Medezeggenschapsraad (MR) omvat, bestaat uit drie docenten en drie studenten en is samengesteld uit leden van de Studentenraad en de Deelraad.

Recente ontwikkelingen

In 2020 is een groot deel van het onderwijs online uitgevoerd. De opleiding heeft ervoor gekozen om in overleg met de examencommissie de toetsing en het programma opnieuw te formuleren op basis van dezelfde criteria. Daarbij hield de opleiding rekening met de context van een theaterdocentopleiding.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding beschikt over een toetsprogramma dat aansluit bij de toetsvisie en het toetsbeleid van de Academie. De commissie stelt tevens vast dat de toetsing aansluit op de vijf eindcompetenties. De leertaal en beoordelingscriteria van de toetsen sluiten zichtbaar aan op de leerdoelen. Door de toetsing leren studenten adequaat werken als docent en theatermaker binnen de theaterpraktijk of in een educatieve setting.

De invulling die de opleiding heeft gegeven aan het programmatisch toetsen is zeer geschikt voor deze opleiding Docent Theater. De opleiding heeft naar het oordeel van de commissie een pluim verdiend voor de wijze waarop zij het programmatisch toetsen in de opleiding coherent en consistent neerzet. Met name de voortgangsbesprekingen waar ook studenten bij aanwezig zijn, vindt de commissie coherent: ze bieden voldoende waarborgen voor de kwaliteit van de toetsing. De informele feedbackcultuur blijkt in praktijk een bijzonder krachtige omgeving voor de opvolging van studenten, de detectie van (ontwikkelings)problemen en voor de blijvende bijsturing van de opleiding. De commissie heeft er dan ook vertrouwen in dat het programmatisch toetsen op een goede manier wordt doorontwikkeld. In dit licht adviseert de commissie aandacht de blijven besteden aan de rol en de verhouding tussen het informele en formele karakter van beoordelen. Het is goed te blijven beseffen dat de leertaal zich verder zal blijven ontwikkelen. De commissie adviseert in dit licht de beoordelingen regelmatig met docenten onderling te blijven kalibreren.

De commissie concludeert op basis van de gesprekken en op basis van het bestuderen van een aantal toetsen en beoordelingscriteria dat de kwaliteit van de toetsing voldoende is. Zij stelt tevens vast dat de ontwikkelingsgerichte toetsen een opbouw in complexiteit en beheersingsniveau laten zien en dat de prestaties van studenten in voldoende mate aan hen worden teruggekoppeld.

De commissie noemt de monitoring en feedback intensief. Voor de intersubjectieve aanpak heeft de opleiding een uitgebreid en gebalanceerd systeem ontwikkeld met feedback, panels en bewijzen. Zij geven een gevarieerd beeld van het functioneren van studenten. Wel heeft de commissie gezien dat de theorietoetsen soms maar door één docent wordt beoordeeld en vraagt de opleiding ook hier een door meerdere personen gedragen oordeel.

De commissie stelt tot slot vast dat de opleiding goede maatregelen treft om de kwaliteit van de toetsing te borgen. De Academieraad en de examencommissie nemen hun taak om de kwaliteit van de toetsing te borgen serieus. De commissie heeft waardering voor de professionaliteit van de examencommissie. De examencommissie is op een goede manier betrokken geweest bij de ontwikkeling van het programmatisch toetsen. De examencommissie stelt tevens een adequaat jaarverslag op. Niettemin gaf de examencommissie tijdens de visitatie aan dat op adviezen geen officiële reactie komt van het management van de opleiding. Dat maakt dat het voor de examencommissie lastig inschatten wat het standpunt van de teamleider over die adviezen is. De commissie noemt dit geen optimale interactie en adviseert de onderlinge verbondenheid en de formele verantwoordelijkheid ten opzichte van elkaar te versterken.

De leden van de Academieraad kenmerken zich volgens de visitatiecommissie tot slot door een hoge kwaliteit en sterke betrokkenheid. Op dit moment nemen alleen studenten van de opleiding Theater deel aan de Academieraad. Omdat de Academieraad overdag vergadert, is het voornog niet mogelijk voor studenten van de opleiding Docent Theater om ook hierin zitting te nemen. De commissie wil de opleiding uitdagen om een oplossing te vinden waardoor ook studenten van Docent Theater aan de Academieraad kunnen deelnemen. De zichtbaarheid van de Academieraad kan bovendien verder worden vergroot. Ook zou de opleiding beter moeten zorgen

dat studenten bij onenigheid hun weg naar een vertrouwenspersoon weten te vinden. De leden van studentenvereniging VUSIOS slaan een duidelijke brug tussen de student en de opleiding.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

4. Gerealiseerde leerresultaten

De afstudeerfase van de opleiding Docent Theater bestaat uit verschillende afstudeerproducten. Studenten stellen een eigen programma samen, waarvoor ze in het derde jaar een voorstel hebben ingediend. Het afstudeerprogramma is adequaat opgezet en is passend voor het eindniveau van de bacheloropleiding Docent Theater en de reikwijdte van zowel de (theater)praktijk als de educatieve setting kan door studenten in voldoende mate worden bereikt. De eindwerken getuigen van het bachelorniveau. Ze zijn navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen komen overeen met de kwaliteit van het werk. De feedbackcultuur is intensief. De gezamenlijkheid van beoordelen vraagt blijvend aandacht. De kwaliteit van de eindwerken wordt structureel en actief geborgd. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Bevindingen

De afstudeeronderdelen van beide afstudeerrichtingen zijn fundamenteel dezelfde, enkel in de uitwerking zijn er kleine verschillen. De verschillen worden toegelicht in het zelfevaluatierapport. De vaste onderdelen van het afstuderen zijn:

- Doceren: lesstage (in de afstudeerrichting Docent & Regisseur aan het einde van het tweede jaar)
- Regisseren: regiostage
- Onderzoeken: essay
- Onderzoeken: verdiepingsproject (afstudeerrichting Docent) of artistiek onderzoek (afstudeerrichting Docent & Regisseur)

Voor de praktijkoefening als theaterdocent voert de student een externe lesstage uit in een school of een kunsteducatieve / participatieve organisatie. De docent didactiek, de mentor en de externe stagebegeleider beoordelen deze lesstage. De regiostage realiseren studenten zowel bij de afstudeerrichting Docent als de afstudeerrichting Docent & Regisseur onder de koepel van een vereniging of gezelschap. De regie wordt aan een extern publiek gepresenteerd.

De onderzoekslijn mondt bij de afstudeerrichting Docent uit in een presentatie waarvan de studenten zelf mee de vorm bepalen (essay, documentaire, podcast, graphic novel). Het onderzoek vindt plaats in de context van de beroepspraktijk. In de jury zit een extern jurylid op het vlak van artistiek onderzoek dat het proces niet kent en objectief mee oordeelt over het eindresultaat. In de afstudeerrichting Docent & Regisseur is sinds

2017 het essay verbonden aan het artistiek onderzoek. Er is in de afstudeerfase een behoorlijk aanbod rond cultureel ondernemen in de vorm van informatie en training. Door de pandemie is er een nieuw universum opengestaan: ontmoetingen met verschillende experts uit het diverse kunstenveld zijn via digitaal onderwijs relatief eenvoudig te organiseren.

Afgestudeerden van de afstudeerrichtingen Docent en Docent & Regisseur vinden makkelijk hun weg naar het werkveld en werken in zeer verschillende contexten als dramadocent en/of regisseur. De meeste alumni werken in een gecombineerde praktijk van speler, theaterdocent en -maker en regisseur van theater en /of film. Zij vinden als theaterdocent zowel in Nederland als Vlaanderen werk binnen het kunstonderwijs (CKV, Deeltijds Kunst Onderwijs, secundair kunstonderwijs, hbo). Volgens de opleiding ligt de échte ziel van de opleiding in de theaterpraktijk van de vele alumni die werken met spelers voor wie het contact met theater niet voor de hand ligt.

De alumni geven aan dat ze ook na het afstuderen graag dichter verbonden blijven met de opleiding. De academie kan een levenslang kenniscentrum worden door het opbouwen van een netwerk van afgestudeerden die ervaringen en kennis binnenbrengen. Met studiedagen, debatten, workshops en een digitaal platform kan de opleiding de professionele community continueren over de muren van de Toneelacademie heen.

Overwegingen

Het afstudeerprogramma van de opleiding is volgens de commissie adequaat opgezet en is passend voor het eindniveau. De reikwijdte van het werkveld kan door studenten van alle afstudeerrichtingen voldoende worden bereikt: de opleiding heeft ruime aandacht voor zowel de theaterpraktijk als de educatieve setting.

De commissie heeft 15 eindwerken bestudeerd van de studenten die de afgelopen twee jaar afgestudeerd zijn. Dit betrof een representatieve selectie uit recente eindwerken van de twee afstudeerrichtingen: 10 eindwerken van de afstudeerrichting Docent & Regisseur en vijf eindwerken van de afstudeerrichting Docent.

De commissie vindt de eindwerken in overeenstemming met de opleiding tot Docent Theater. De 'body of knowledge' van de opleiding en de vertaling daarvan in de theater- en educatieve praktijk komen zichtbaar terug in de eindwerken. In de afstudeerfase voeren studenten in beide afstudeerrichtingen onderzoek uit dat zijn kunstpedagogische en artistieke vermogens rond relevante en actuele vragen uit de beroepspraktijk aantoont. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

De commissie heeft geconstateerd dat de afstudeerwerken duidelijk voldoen aan het bachelorniveau en dat ook het spel van een hoog niveau is. Ondanks de pandemie, is de opleiding er goed in geslaagd de meeste studenten te laten afstuderen binnen de nominale tijd. De studenten die aan het eind van 2019-2020 hun diploma hebben gekregen, hebben dezelfde kwaliteiten laten zien als studenten die onder normale omstandigheden zijn afgestudeerd.

De eindwerken zijn volgens de commissie navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen komen overeen met de kwaliteit van het werk. De beoordeling van de eindwerken wordt uitgevoerd door meerdere docenten en de verantwoording van de beoordeling krijgt veel aandacht. De commissie

adviseert om aandacht te blijven besteden aan het verbeteren van het formele beoordelingsstelsel.

Op de beoordelingsformulieren wordt een duidelijke vertaling gemaakt naar de eindcompetenties. Hierin is ook de nieuwe leertaal op een heldere wijze opgenomen. De ingevulde beoordelingsformulieren geven blijk van een goede intersubjectieve manier van werken door de beoordelaars. De commissie merkt wel op dat op de ingevulde beoordelingsformulieren de toon soms te eenduidig positief is en adviseert om strenger te durven zijn, door ook kritische punten van de beoordeling op de formulieren te expliciteren.

Afgestudeerden voldoen aan de wensen van het beroepenveld: stageplaatsen en organisaties die afstudeeropdrachten bieden, zijn tevreden over het niveau van de studenten. Zij vinden dat studenten beschikken over een hoge mate van zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en authenticiteit. Ook vindt het werkveld dat alumni snel inzetbaar zijn voor grote en diverse groepen. Dit sluit naar het oordeel van de commissie goed aan bij de ambitie van de opleiding. Ook beschikken studenten over voldoende diversiteit in eigen stijl en over een sterke mate van maatschappelijk bewustzijn. Tijdens het afstuderen in het werkveld krijgt zowel het Regisseurschap als het docentschap voldoende aandacht. De commissie vraagt wel aandacht voor de opmerking van studenten en het werkveld dat bij de afstudeerrichting Docent & Regisseur de ontwikkeling tot regisseur belangrijker gevonden lijkt te worden dan het verworven vakmanschap als theaterdocent.

De kwaliteit van de eindwerken wordt structureel en actief geborgd. De examencommissie heeft hierin een sterke rol. Ook docenten spelen een actieve rol in de kwaliteitsborging.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard. Dit geldt voor beide afstudeerrichtingen.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

dr. ir. A.F. (Ab) Groen	Adviseur en interimbestuurder vanuit Bureau Fulp.
prof. dr. K. (Kurt) Vanhoutte	Kurt Vanhoutte is Professor of Performance Studies and Visual Arts Criticism at the University of Antwerp. Vanhoutte is also director of the Research Centre for Visual Poetics (University of Antwerp), a research group in theatre, film and related artistic media at the University of Antwerp, divided in 4 areas of research: performative, intermedial, artist's and textual poetics (www.visualpoetics.be). Hij is deskundig op het gebied van intermedialiteit.
A. (Ann) Olaerts, MA	Directeur RITCS, School of Arts (Podiumkunsten, audiovisuele kunsten) Erasmus hogeschool Brussel.
drs. E.N.H. (Ernestine) Comvalius	Directeur Bijlmer Parktheater, Theater van het Nieuwe Nederland.
N.A.G. (Nicolien) Luttels, BA	Adviseur Blueyard Amsterdam: advies- en interim-opdracht in de culturele en creatieve sector. Tot juli 2019 zakelijk directeur/bestuurder bij Orkater, Amsterdam.
V.L. (Vera Liselotte) Broek	Bachelorstudent Biomedische Wetenschappen aan Leiden University Medical Centre en bachelorstudent Klassieke Muziek (viool) aan Codarts University of the Arts.

De commissie werd bijgestaan door Astrid Koster, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Bezoekprogramma

De bacheloropleiding Docent Theater werd gelijktijdig en met dezelfde commissie gevisiteerd als de bacheloropleiding Theater van Zuyd Hogeschool.

Woensdag 16 juni 2021

<i>Tijd</i>		<i>Onderwerp</i>
09:15	-	09:30 Inchecken
09:30	-	10:00 Welkom en virtuele rondleiding (bachelor Theater en bachelor Docent Theater). Vertegenwoordiging van management, coördinatoren en studenten
10:00	-	10:15 Pauze
10:15	-	11:15 Studenten bachelor Theater (inclusief leden Academieraad)
11:15	-	11:30 Pauze
11:30	-	12:30 (Gast)docenten bachelor Theater
12:30	-	13:30 Pauze
13:30	-	14:15 Intermedialiteit
14:15	-	14:30 Pauze
14:30	-	15:30 Alumni
15:30	-	15:45 Pauze
15:45	-	16:45 Werkveld

Donderdag 17 juni 2021

<i>Tijd</i>		<i>Onderwerp</i>
09:15	-	09:30 Inchecken
09:30	-	10:00 Welkom door coördinatoren
10:00	-	10:45 Studenten, vertegenwoordiging studenten van verschillende richtingen en leerjaren, incl. leden Academieraad
10:45	-	11:00 Pauze
11:00	-	11:30 Net afgestudeerden docent Theater (lichting 2020)
11:30	-	11:45 Pauze
11:45	-	12:45 (Gast)docenten bachelor Theater, inclusief leden van de Academieraad.
12:45	-	13:30 Pauze
13:30	-	14:30 Alumni en werkveld
14:30	-	14:45 Pauze
14:45	-	15:30 Toetsing en beoordeling Toneelacademie. Examencommissie en vertegenwoordiging van bachelor Theater en bachelor Docent Theater.
15:30	-	15:45 Pauze
15:45	-	16:30 Opleidingsmanagement (directeur, teamleider en lectoren)
16:30	-	17:30 Intern beraad commissie
17:30	-	18:15 Terugkoppeling

Op een ander moment heeft de commissie een open spreekuur georganiseerd. Eén persoon heeft tijdens het open spreekuur vertrouwelijk gesproken met de voorzitter en de secretaris van de commissie.

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie, inclusief de volgende bijlagen:
 - o 1. Opleidingsprofiel 2018 kunstvakdocent
 - o 2. Overzicht docenten
 - o 3. Leerplannen Docent Theater
 - o 4. Leertaal en matrix
 - o 5. Toetsbeleid Toneelacademie Maastricht Docent Theater
 - o 6. Wijziging programma en beoordelen Docent Theater juni 2020
 - o 7. Overzicht alumni Docent Theater 2019 en 2020
 - o 8. OER Docent Theater 2020-2021
 - o 9. Jaarverslag examencommissie academiejaar 2019-2020
 - o 10. Brieven van studenten
- Eindwerkstukken van 15 studenten, representatief verdeeld over de twee afstudeerrichtingen.